Verktyg för att stötta lärande

© 2026 | Luokka loistamaan

Innehållsförteckning

2	Strukturering ger stöd för lärandet
3	Tips för strukturering
	Bilagor:
5	Arbetsblad: Mitt läsår
7	Arbetsblad: Mina mål
9	Mallar för veckokalender
17	Mallar för månadskalender

Strukturering ger stöd för lärandet

Strukturering innebär en tydlig och konsekvent **strukturering** av undervisningen, lärmiljön och arbetssätten. Målet är att göra lärandesituationerna **förutsägbara** och **lättare att överblicka** för alla elever. En välstrukturerad undervisning stöttar lärandet, minskar kognitiv belastning och hjälper eleverna att fokusera på det väsentliga.

Strukturering är särskilt viktigt för elever som har utmaningar med uppmärksamhet, exekutiva funktioner (exekutiv förmåga) eller språklig förståelse. Tydliga **instruktioner**, visuellt **stödmaterial** och **förutsägbara rutiner** kan avsevärd underlätta deras deltagande i undervisningen. Samtidigt gynnas även övriga elever, eftersom tydlighet stöttar allas lärande.

Strukturering stöttar också utvecklingen av studiefärdigheter (lärandefärdigheter). Med **studiefärdigheter** avses till exempel att sätta upp mål, planera det egna arbetet, tidsanvändning, självutvärdering samt förmågan att följa upp sitt eget lärande. När läraren gör lärandeprocessens olika steg synliga lär sig eleven gradvis att känna igen hur lärandet går till och vilka arbetssätt som hjälper hen att nå sina mål.

Strukturering innebär inte att undervisningen blir rigid/stel, utan handlar om att skapa **tydliga ramar** för lärandet. När lärmiljön är konsekvent och förutsägbar frigörs elevernas resurser till att ta till sig ny kunskap, interagera och delta aktivt.

På nästa sida finns tips för att strukturera skolvardagen samlade.

Schema & Tidsplanering:

- Tydlig dagsordning och synliga scheman.
- Lektionens program och den tillgängliga tiden visas synligt (t.ex. Classroomscreen, visualiserad klocka).
- Vecko- och/eller månadskalendrar används.
- Att hålla pauser.

Situationer:

- Tydliga regler och konsekvenser.
- Återkommande rutiner och handlingsmönster (start- och avslutningssituationer, sittplatser, matstund, klädhängare/hall, köordning, par- och gruppindelningar, läxanteckningar).
- Barnet vet vad som kommer att hända och vad som förväntas av hen i olika situationer.
- Att på rasten komma överens om lag, lekgrupper eller aktiviteter i förväg (t.ex. en veckovis klassrast).
- Att uppmärksamma det goda och sätta ord på framgångar.
- Proaktiv vägledning och stöd.

Uppgifter & Instruktioner:

- Uppdelade instruktioner (först, sedan, slutligen). En instruktion i taget och vid behov bes eleven upprepa instruktionen.
- Arbetsblad uppklippta i remsor eller framåtskridande del för del i boken.
- Förutom muntliga instruktioner visas instruktionerna även skriftligt och eventuellt med bilder (t.ex. Classroomscreen).
- Tydlig layout, typsnitt och bildstöd i materialet.

Inlärningsmiljö:

- Tydliga platser för egna och gemensamma saker (t.ex. bilder eller text på förvaringsplatserna).
- Rummets visualitet: Det som syns på väggarna drar inte till sig för mycket uppmärksamhet.
- Hänsyn till sinnesvänlighet/sensorymhet: Hörselkåpor, dämpning av belysning, skärmvägg, gummiband på stolsbenen för att möjliggöra rörelse, aktivitetskudde, tyngdleksak, klämma på häftmassa/stressleksak, huvan på huvudet, läslinjal eller läsfilm, beröring.

Mitt Läsår-Arbetsblad

- Som hjälp för framförhållning, exekutiva funktioner och målsättning.

- Innan arbetsbladet fylls i kan man diskutera det kommande läsårets mål och verksamhet, olika arbetssätt samt styrkor.

Mitt läsår _____

Mina mål

Jag vill lära mig

Mina styrkor

Bästa arbetssätten för mig

Jag ser mest fram emot

Det jag önskar från skolans vuxna

Låt KLASSEN Lysa

Mina mål-Arbetsblad

- **Som hjälp för framförhållning, exekutiva funktioner och målsättning.**
- **Innan arbetsbladet fylls i är det bra att diskutera det kommande läsårets mål och verksamhet**. Tydligt formulerade mål som passar elevens ålders- och färdighetsnivå hjälper till att rikta arbetet och ökar motivationen. Man kommer också överens tillsammans om vilken tidsperiod målet sätts för (t.ex. hösttermin, en månad).
- **Arbetsbladet kan fyllas i t.ex. under en klassens timme/grupplektion** så att läraren har tid att vägleda eleverna, eller så att en elev i taget har ett kort "målsamtal" med läraren medan resten av klassen arbetar självständigt. Arbetsbladet passar även att fyllas i i samband med utvecklingssamtal.
- **Eleven funderar på 2–3 lämpliga mål för sig själv** (beroende på målets storlek). Målet kan relatera till ämnesinnehåll, metoder och arbetssätt, studiefärdigheter, samarbetsförmåga eller välbefinnande. Till exempel: *jag genomför läsdiplomet, jag höjer betyget i historia, jag gör läxorna varje dag, jag ger studiero, jag lägger märke till noggrant häftarbete, jag bjuder in alla i gemensamma aktiviteter, jag hittar sätt att lugna ner mig själv.*
- **När målet har formulerats funderar eleven på hur hen kan nå det genom sina handlingar**. Eleven vägleds att fundera på så konkreta sätt som möjligt. Till exempel: jag går till biblioteket två gånger i månaden, jag läser kapitlet i historia och berättar med egna ord vad det handlade om, jag viker 0,5 timme varje dag till läxläsning. Eleverna kan också spåna på idéer/sätt tillsammans med en kompis eller i en liten grupp.
- **Det ifyllda arbetsbladet tas med hem och läxan blir att presentera det för föräldrarna**. Föräldrarna antecknar på arbetsbladet hur de kan stötta barnet att nå sina mål. Det är bra att skicka ett meddelande till föräldrarna i förväg där man berättar om uppgiften och ger några exempel på stödsätt. Det kan till exempel vara: hela familjen går till biblioteket, vi ställer frågor om läxan eller provområdet, vi uppmuntrar och berömmer, vi säkerställer tillräckligt med sömn och mat.
- **När målperioden har tagit slut, eller när ungefär hälften av tiden har gått, görs en självutvärdering av hur målet har uppnåtts**. Eleven färglägger det antal stjärnor bakom målet som beskriver situationen.
  - 1 = det behövs mer pepp/kämpaglöd
  - 2 = det går helt ok
  - 3 = uppnått eller framskrider utmärkt

Mina mål för perioden _____

Mina mål	Vad kan jag göra för att nå mitt mål?	Hemmet: Så här stöttar jag mitt barn att nå sitt mål.	Check: Hur går det?

Låt KLASSEN Lysa

Veckokalendrar

- **Som hjälp för framförhållning, överblick, tidshantering och exekutiva funktioner för hela klassen.**
- **Utskrift i A4-storlek till eleverna** eller som ett häfte med t.ex. en månads veckokalendrar i taget.
- **Kan användas tillsammans som en gemensam veckomall**, eller så antecknar läraren läxan på tavlan samtidigt som eleverna fyller i uppgifterna i sina egna veckokalendrar. Eleverna kan också självständigt lägga till information i sin egen veckokalender.
- **Versioner**: Färg, svartvit samt färgalternativ med samma årstids- och färgteman som månadskalendrarna.

Exempel

Veckokalender 40

Hemuppgifter	Kom ihåg!
Måndag Historia: läs s.20 och gör tankekarta Modersmål: s.46 uppg. 3-6	
Tisdag 15 min lässtund Matte: arbetsblad	kl. 8.00 utfärd
Onsdag Matte: s.35 uppgifter Engelska: s.15	
Torsdag Omgivningslära: läs s.19-20 och uppgifter i häftet Engelska: lär dig verben på s.87	Matteprov
Fredag 15 min lässtund	Gymnastik

Veckokalender _____

Hemuppgifter	Kom ihåg!
Måndag	
Tisdag	
Onsdag	
Torsdag	
Fredag	

Veckokalender _____

Hemuppgifter:	Kom ihåg!
Måndag	
Tisdag	
Onsdag	
Torsdag	
Fredag	

VECKOKALENDER _____

Hemuppgifter:	Kom ihåg!
Måndag	
Tisdag	
Onsdag	
Torsdag	
Fredag	

VECKOKALENDER _____

Hemuppgifter:	Kom ihåg!
Måndag	
Tisdag	
Onsdag	
Torsdag	
Fredag	

VECKOKALENDER _____

Hemuppgifter:	Kom ihåg!
Måndag	
Tisdag	
Onsdag	
Torsdag	
Fredag	

VECKOKALENDER _____

Hemuppgifter:	Kom ihåg!
Måndag	
Tisdag	
Onsdag	
Torsdag	
Fredag	

Månadskalendrar 2026-2027

- **Som hjälp för framförhållning, överblick, tidshantering och exekutiva funktioner för hela klassen.**
- **Utskrift i A3-storlek på klassrumsväggen** och/eller utskrift i A4-storlek till eleverna.
- **En gemensam kalender kan användas tillsammans** samtidigt som eleverna fyller i uppgifterna i sina egna kalendermallar. Läraren kan också fylla i kalendermallen helt eller delvis i förväg, och så gås den igenom i klassen när månaden börjar.
- **I veckokalendrarna finns versioner med samma årstids- och färgteman** som dessa månadskalendrar.

EXEMPEL

Månadens tema:
Medkänsla

MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
Elias 11 år 3	4	5	Orientering i gymnastik 6	7
Valfria ämnen börjar 10	Utfärd till villa Hvittorp 11	12	Matteprov 13	Lasse som gäst 14
17	Simning 18	19	Låt Klassen Lysa-Lektion 20	21
24	25	26	27	28

AUGUSTI 2026

MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
3	4	5	6	7
10	11	12	 13	14
17	18	19	20	21
24	25	26	27	28

SEPTEMBER 2026

MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28	29	30		

OKTOBER 2026

MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
			1	2
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

NOVEMBER 2026

MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
2	3	4	5	6
9	10	11	12	13
16	17	18	19	20
23	24	25	26	27
30				

DECEMBER 2026

MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28	29	30	31	

JANUARI 2027

MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
				1
4	5	6	 7	8
11	12	13	14	15
18	19	20	21	22
25	26	27	28	29

FEBRUARI 2027

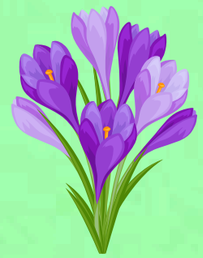
MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
1	2	3	4	5
8	9	10	11	12
15	16	17	18	19
22	23	24	25	26

MARS 2027

MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
1	2	3	4	5
8	9	10	11	12
15	16	17	18	19
22	23	24	25	 26
 29	30	31		

APRIL 2027

MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
			1	2
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

MAJ & JUNI 2027

MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LÖRDAG
3	4	5	Skär-torsdag 6	7	
10	11	12	13	14	
17	18	19	20	21	
24	25	26	27	28	
31	1	2	3	4	 5